

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmertve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft.	Egész évre 14 ft.
Fél évre 6 ft.	Fél évre 7 ft.
Negy. évre 3 ft.	Negy. évre 3.50.

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitior egysejri hirdetésnél 6 kr. s minden következőnél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr. Nyilat-tér sora 15 kr.

Pest, július 21-én.

n. Országgyűlésünk ki nem jő a ferde pozíciókból. Eddig a természet ellenes partalakulás tette természetlenné törvényhozási működését, most pedig még a háború izgalmai zavarják fel nyugalmát. Eddig a kiegyezkedési törvény tekintete lépett minden egyes kérdésnél előtérbe s tette lehetetlenné annak elfogulatlan felfogását; most a kifejlődő harc vesz igénybe minden figyelmet, s a legéletbevágóbb távol jövőre kiható kérdés csak mellékesen intéztetik el. A jelen válságos helyzetben a kormánynak csorbulatlan tekintélyre van szüksége — ez most a jelszó, melylyel a legindokoltabb ellenvéleményt elhallgattatni vélnek, s melynek segítségével kétség kívül változatlanul elfogadtatják a törvényhatóságokról szóló javaslatot.

De ha az csakugyan tény, ha most minden oldalról veszélyek környeznek, egy erős, a nemzet osztatlan bizalma által emelt kormány csakugyan mellőzhetlen, nem lett volna sokkal czélszerűbb elnapolni a kérdést, melyben, hogy határozott oppositio fog nyilatkozni, félreismerhetlen volt? nem lett volna jobb elhárítani minden alkalmat, melyben a képviselő testület tekintélyes része, bármily kérdésben, a kormány ellen támadólag felléphet? Az úgy sürgös ugyan, az államélet nem jöhet rendes működési folyamatba, mielőtt a törvényhatóságok rendezve nincsenek, de a veszély, mely a további elhalasztásból származhatik, távolról sem oly nagy, mint melyet a felzavart kedélyek izgalma okozhat. S e veszély, a helyzet nyomása már eddig is mutatkozott, midőn ugyanazok, kik a törvényhatósági javaslat némely intézkedései ellen egész elkeseredéssel léptek föl, most védőleg szólalnak fel mellette, nem mintha valamely benső indok vagy jobb meggyőződés változtatta volna meg véleményüket, hanem mint bevallják, egyedül a körülmények pressiója következtében.

De a bevégzett tények ellen nem használ semmi érvelés, semmi panasz; a részletes vita foly s a javaslat, mint a látszat mutatja, változatlanul fog elfogadtatni.

A javaslat, melyet mi is hangsúlyoztunk, hogy a városok külön törvény által rendeztessenek, már el van ejtve. Főérvül azt hozták fel, hogy a különfelelés zavarólag hatna az állami tevékenységre s a közigazgatást nagyon complicálttá tenné. De feledik az illetők, hogy az állam nem gépezet, melyet kényünk kedvünk vagy elméleti szabályok szerint alakítani lehet, — hanem organismus, melynek tevékenységét csak saját szerű természete szerint lehet rendezni és vezérelni; nem veszik tekintetbe, hogy a chablon-szerű alkotás mindig életképtelen marad, s hogy az egyes tényezők harmonikus összehatása csak úgy biztosítható, ha mindegyiknek a saját szerűségének leginkább megfelelő működés biztosíttatik. Hogy pedig a város és megye mily különböző természetűek, e lapok hasábjain sokkal gyakrabban volt kimutatva, minthogy újra ismételnünk kellene.

Most a virilis szavazatok felett foly a vita, azon intézkedés fölött, mely eddigi fejlődésünk demokratikus alapjával kiáltó ellentétben áll. Lehet, hogy ez intézkedés a megyékben czélszerűnek fog mutatkozni, legalább nem lesz oly káros, mint a városokban, mert ott az által a földbirtoknak biztosíttatik a tulsúly, melyet természeténél fogva meg is illet kiváló befolyás a helyhatóság ügyei elintézésében. De a városokban, ép oly káros, a mily szükségtelen. Mert míg a megyében a vagyon-talanabb népek tán nem áll annyira érdekében a rend és béke fenntartása, mint a gazdag földesurnak, addig a város ipart és kereskedelmet izzó lakosságának kifejlődé-

sére e rend és biztonság fennállása a legfontosabb feltétel, s így ennek megőrzését nyugton lehetne reá bízni.

A kormány kabinetkérdést csinált a virilis szavazatból, s így a jelen időben elfogadása kétségtelenné tekinthető. Még azok is, kik más körülmények közt ellene küzdtek volna, pártolni fogják csak azért mert most félnek a miniszterválságtól.

Mi e félelmet alaptalannak hisszük, mert bizunk kormányunk hazafiságában, meg vagyunk győződve, hogy bármiként nyilatkozzék is a többség határozata, miniszteriumunk e válságos helyzetben nem fogja elhagyni a kormánygyeplőjét, s nem fogja az államhajóját iránytalanul hanyattatni a kitört vihar által felkorbácsolt tengeren.

Pest, július 21.

(?) Andrássy Gyula miniszterelnök, ki jelenleg kormány-ügyekben Bécsben van, mint halljuk, hosszabb ideig fog az uralkodó körében maradni, miután egy bureau rendezett ott be. Az illető bureauban, a miniszterelnök oszálytanácsosán s egyúttal titkárn: Róvicsky Sándoron kívül két fogalmazó dolgozik, kik a miniszterelnökségtől Budáról utaztak pár nap előtt Bécsbe. B. Eötvös a családhatóság kimondása miatt szintén Bécsbe hivatott.

A távírdai utjáni közlekedés az éjszakánként szövetség és Franciaország között ideideiglenesen be van szüntetve; a Franciaországba szülő sürgönyök azonban más uton akadály nélkül küldetnek.

Pest, 1870. július 21.

A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszterium távírdai szakosztályától.

Miniszteri rendelet,

mely szerint a lovaknak külföldre szállítása megtiltatik.

A magyar minisztertanácsnak határozata folytán, egyetértőleg a birodalmi tanácsban képviselt országok miniszteriumával, az osztrák-magyar vámterület határait át a lovaknak kivitele ezennel tiltatik.

Ezen tilalom azon időponttal lép hatályba, melyben az az illető vámhivatalnak tudomására jut.

Budán, jul. 19-én, 1870.

Gr. Andrássy Gyula, s. k.

Kerkapoly, s. k.

A fenyegető háborúveszély tekintetéből Kápolnai a „Pesti Napló”-ban következő kérdéseket intézi a kormányhoz: Tette-e lépések, hogy magyar honvédszereket a háború tanulmányozása végett a hadakozó felek táborába meghessenek? — Miután semleges állást foglalunk el, úgy hiszem ezt könnyen ki lehetne eszközölni, és ha nem csupán sportmaneket, hanem valóban iparkodó fiatal tiszteket küldenek oda, a honvédségre abból bizonyára nagy haszon háromolhatnék, mert míg egyrészt néhány tisztnak látókra és hadtapasztalata nagyobodnak, addig másrészt a tisztek körülményes — a magyar viszonyokat szemmel tartó — jelentései a magyar katonai közönséggel közöltetve, honunkban az általános katonai művelődést tetemesen előmozdithatják.

Az orosz m. iparegyesület nemzetgazdasági szakosztályának Pesten jul. 20-ikán tartott estélyén a napikérdés: a porosz-francia háború kérdése tárgyaltatott. A szakosztály tagjai a semlegesség szükségét mellett nyilatkoztak. A társas estebédnél a helyzetről Szentkirályi igen világos és élénk képet szolgáltatott; kombinációit a háború kimenetelére iránt nagy érdeklődéssel hallgatták a szakosztály tagjai. Megállapodás abban történt, hogy mint a Pesti népkör és a főváros lakossága, úgy a nemzetgazdasági szakosztály is feliratoztak az országgyűléshez, melyben ki lesz fejezve, hogy Magyarország polgárai mindenkör megvédik az országot, midőn annak érdekeit veszély fenyegeti, azonban a jelen porosz-francia confictusban, mely az országot közvetlenül nem érdekli a nemzetgazdasági szakosztály a legszigorubb semlegességet látja kívánatosnak, s elvárja a kormánytól, hogy minden befolyását fel fogja használni, hogy a háború Porosz és Franciaország között lokalizálva maradjon s így Magyarország és Ausztriának semlegessége garantozva legyen. A felirat szerkesztésével Kun Gyula bízott meg.

A társalgás folyamán felhozottak, hogy a kormány helyesen cselekednék, ha kiasó nagyobb erélylyel látta az után, hogy minden a magyar hadsereg felszerelését illető cikkek és eszközök itt benn az országban készüljenek. Az ország

véderájának növelését egyébiránt a tagok békés uton is eszközölhetének vélték, függetlenül kell a pénzügyet, emelni az ipart stb. Ez utóbbi tekintetben különösen az mondatott ki, hogy jövőre, ha a hadsereg számára szállítások fognak kiadatni, a pályázatba oly feltételek állapításának meg, melyeknek a hazai iparos osztály eleget tehet.

A vasuti közlekedés újabb megakasztásai. Távirati jelentések értesítenek, hogy újabban a hesseni Lajos pályára, továbbá a Lipcén tül állomásokra, ugyszintén a bajor keleti, illetőleg állampályán Würzburgon, Aschaffenburg és Lichtenfelsen tül nem vétetnek fel semmi szállítmányok. Ma jul. 21-től kezdve pedig a hannoverai pályákön szintugy, mint másrészt Bodenbachon tül minden áruszállítás beállítatik és oda semmiféle küldemény sem vétetik fel. A már felvettettek átadják feladóknak.

A magyar országgyűlés elnapolásáról a következő megbízható híreket veszszük. Mihelyt a municipalis törvényjavaslat felletti vita be lesz fejezve, az országgyűlés jelen ülészekat befejeztetnek jelentik ki. Másnap mindjárt össze fog hivatni a következő ülészek, harmad nap pedig az ujjonnan összehívott ülészek bizonytalan időre elnapoltatik, hogy így a képviselők, bármikor, akár hirlapilag, akár magán-uton az ujjonnan felvenőd tárgyalásokra behivatathassanak. — Az egész attól függ, vajjon a horvát képviselők a megnyitáson megjelenhetnek-e? — Az elnapolást a jövő hét végére várják.

A horvát országgyű és szombaton el fog napoltatni.

A francia hadüzenet.

A berlini „Staatsanzeiger” közli a 19-én déli 1 1/2 órakor Berlinbe érkezett francia hadüzenet szövegét, mely így hangzik:

Franciaország alulírott ügynökének a kormánytól kapott parancs folytán van szerencséje a következő közleményt terjesztetni a porosz király ő felségének excellentiás külügyminiszterre elé:

A francziák császáranak kormánya, miután azon tervet, hogy porosz hercege emeltessék a spanyol trónra, csak Franciaország területi épsege ellen intézett vállalatnak tekintheti, azon helyzetbe látta magát kényszerítve, ő felségétől, a porosz királytól azon biztosítást kívánja, miszerint ilyenmő combinatio az ő beleegyezésével nem valósulhat.

Miután ő felsége a porosz király vonakodott ily biztosítást nyújtani, sőt épen ellenkezőleg a francziák császára nagykövetének kijelentette, „hogy azon eshetőségre, mint minden másra fentartani véli azt a lehetőséget, hogy a körülményektől kérjen tanácsot, így a császári kormány a király e nyilatkozatában, egy ugy Franciaországot, mint az egész európai egyensúlyt fenyegető hátgondolatot kellet hogy lásson. E nyilatkozatot még rosszabbá tette a kabinetekhez érkezett jelentés arról, hogy a császár követét vonakodott elfogadni és vele semmiféle további magyarázatba bocsátkozni nem akart.

Ennek következtében a francia kormány kötelességének tartá, haladéktalanul gondoskodni becsülete és megsértett érdekei védelméről és el lévén határozva, e célra minden rendelkezése alatti eszközt megragadni, mostantól kezdve magát Poroszországgal szemben hadilában állónak tekintti.

Alulírottak van szerencséje excellentiádnak stb. legtiszteletteljesebb hódolatát kifejezni.

Berlin, jul. 19. 1870.

(alálrva) Le Sourd.

Harczi hírek.

Még eddig igen kevés hír érkezett arra vonatkozólag, hogy hol leendő tulajdonképen a háború színhelye. Nem kis valószínűséggel lehet azonban már is felvennünk, hogy a két ellenséges haderő első jelentékenyebb összecsapása a Saar mellett, vagy a bajorországi Pfalzban fog megtörténni.

A két harczoló fél stratégiai viszonyai után ítélve a poroszok főhadereje Mainz és Mannheim közt fog felvonulni, mert innét lehet a legrövidebb vonalon a Közép-Rajnáról Páris ellen csapni. E vonalon azonban a poroszoknak Metz-vár leendő utjukban, melyet a francziák az utolsó években hatalmasan megerősítettek. Eljön tehát az idő, hogy kitűnjék, mennyit ér azon erősen elszáncolt tábor, mely az utóbbi időben annyi controversiára adott anyagot. Igaz ugyan, hogy ha Mainz-Mannheim véte-

tik fel a porosz hadi műveletek bázisait, az eltérés leendő délfelé azon főhadvonalról, melyet Berlinből Páris felé mentől egyenesebben venni volna a poroszoknak előnyére. Ha azonban ez eltérést nem akarná megtenni a porosz haderő, csakis két irány közt lehetne választása az előnyomulásra, t. i. vagy Köln és Koblenz, vagy Koblenz és Mainz közt. Az bizonyos ugyan, hogy az alsó-rajnai hadműveleteknél Franciaország ellen a legrövidebb hadműveleti-vonal, Kölnből Párisig; erre azonban nem lehet számítani, miután semleges területen, Belgiumon vezet keresztül. Koblenzből pedig az előnyomulás oly terepnehézségekkel volna összekötve, melyek Mainz és Mannheimból a franciaia határ felé indított előmenetelnél nem fordulnának elő. — A Mosel-völgy ugyanis alantabb fekvő részein igen összezorult, a folyam medre, a nem jelentéktelen részen Wasserbilligtől Coehemig sokszorosan kigyózdó; vasutak az Alsó-Mosel vidéken még nincsenek; a gőzhajók Koblenztől Trierig hegynék 1 1/2 napot, völgyben 10—12 órát igényelnék; a teherhajók a hegynék 7—8, a völgyben 5 napot.

Nagyon valószínű tehát, ha mindezeket tekintetbe vesszük, miszerint a porosz haderő mainz-mannheimi vonalat fogja választani.

A franciaia haderő ellenben a Mosel mellett fog előnyomulni, támaszkodva Thionville, Metz erődök és Nancy városra. Metz e háborúban nagy szerepet fog előreláthatólag játszani. Ez a franciaia haderőre nézve igen előnyös gyűl- és készüldési pont; a győzelem esetében anyagi támogatást adhat a hadműveletek továbbfolytatására: a hátráló csapatok pedig szintén az erődítések véde alatt időt és helyet nyernek magukat összeszedni, rendezni és szükség esetén az ellenség továbbnyomulását is feltartóztathatják.

Még kell jegyeznünk, amint magától is értetik, hogy az ellenséges haderők első nagyobb összecsapása csak azon esetben fog a Saar mellett megtörténni, ha a francziák a csapatok mozgósítása és összpontosításában nem előzték meg annyira a poroszokat, mint ennek még nemrég híre volt. De ha ez csakugyan így volna, tehát ha a francziák támadólag léphetnek fel, akkor az első nagyobb csata a rajnai hidők egyikénél leendő. Újabb hírek azonban nagyon erősítik, hogy most már Poroszországnak nincs mit félnie attól, hogy Franciaország által nem egészen elkészülve találattának.

A franciaia rajnai hadsereg működéséről a „Fr. Z.” 17. következőkét irt: Ugy látszik, hogy a franciaia hadsereg jobbszárnyát egész a fekvő Rajnáig akarja előtolni. A cholonai tábor nagy része Strassburgban állomásoz. Hünningen, St. Louis hemzsegek a sok katonától. A svájci határ közelében lévő katonaságot 10,000-ra becsülik és mindenesetre szaporítottatni fognak, mert a nevezett helyek lakosai parancsot kaptak, hogy 12 óra alatt learassák természetüket, hogy hely legyen tábor alakítására. 15 000 ember váratik még. — Ugyane lap 16-áról Párisból következő híreket vett: „Az 59. és 71. serezed a keleti tengerre szállittatnak. A katonaság sehol sem áll meg, hanem a vasuton egyenesen a harcztérre vitetik.

A mult éjjel a keleti vasutról 22 vonat indult el, mely 18,000 embert vitt. A pályaudvar igazgatója rendeletet kapott, hogy ez 22 vonatot tartson készen, s Limogeiből 4 vonat érkezett tüzezséggel. Rocheboret és Coffinieres tüzértábornokok nagy erélylyel folytatják Metz felszerelését. A hivatalos lap hat oszlopos és tizenöt dandártábornok kinevezését hozza. Fally tábornok, Nancy parancsnoka főhadiszállást Pfalzburgba tette át. A St. Cyri katonai akademia tanítványai hadnagyí rangot kaptak. A lovas ezredek is mozgósítják s ötödik századot alakítanak. Rochebortól minden nélkülözhető ágyut a keleti határra szállítanak. Az ágyúnaszádok már Strassburgban vannak.

Strassburgból írják 17-éről: „Még nem történt lövés és már is a háború közepett vagyunk. Tegnap és ma éjjel 30,000 ember érkezett az ország belsejéből ide. Nancy főhadiszállással van kijelölve. Onnan fognak az operációk vezettetni. A franciaia hadsereg a főcsapást a Pfalz s a határos porosz terület ellen intézendi. Strassburgból csak oldalmozgásokat teendnek. Párisban a német nemzethez intézett proclamatiót 100,000 példányban nyomták, hogy a határ átlépésekor szétosztathassék.

A poroszok hadműveleteiről a legkisebb hirt sem hallani, csak az bizonyos, hogy roppant határozottsággal hiszik, hogy övék lesz a győzelem.

Kétségtelen híreink vannak, hogy a franciaia csapatok már kivonultak Rómából s a párisi kormány a szeptemberi conventio ismétli élelelőltetését határozta el. A francziák Civitavecchiában pontosultak s innen fognak hazaszállítatni. Olasz királyi csapatok veszik körül a határt, hogy a pápai kormányt a garibaldistáktól megóvják. Az olasz csapatok bevonulása Rómába már csak néhány napnyi idő kérdése. Különben az olasz cabinet magatartásáról a háborus felekkel szemben még mindig nem sokat hallani.

Ugy látszik azonban, hogy a kormány egyelőre a fegyveres semlegesség elveit fogadta el az 1844. és 1845-ki korosztályok zászló alá hívtattak, minél folytán 60–70,000 emberrel fog szaporodni a hadsereg. Hír szerint figyelő tábor is fog az északi részen felállítani. Különben Olaszország minden részén roppant az izgatottság, majdnem minden nap tüntetés fordul elő Franciaország ellen, s a semlegesség mellett, legújabbban Palermo és Nápoly városok voltak azily tüntetések színhelyei.

Bécs, jul. 21. A tartományokban tömeges nyilatkozatok történek a semlegesség mellett. Az ellenséges seregek stratégiai sorakozása kezdődik. A poroszok jelentékeny haderőt egyesítenek a Saar mellett, a francziák Badenhez közelednek. A Délnémetország elleni művelő hadat Mac-Mahon vezérli, a törzskar főnöke Lebœuf. A rajnai Bajorországban az első ütközeteket várják.

Bécs, jul. 21. Negyvenezer porosz megszállta Mannheimot, és lerontotta a Rajna hidját. Brest körülgönyt küldött a magyar-osztrák képviselőkhez külföldön, a monarchia magatartását illetőleg.

Híre járt, miszerint szombaton két vadász-zászlóalj és egy gyalogezred fog Bukowinába indulni.

Berlin, jul. 20. A „Provinzial-Korresp.“ a hadüzemre vonatkozólag így nyilatkozik: „A szegényes és hazug indoklások, bizonyosságot ad azon gyalázatos, dőlyfősség és könnyelműségről, melylyel Franciaország a háborút előidézte. A nagyhatalmak hiába igyekeztek Franciaországot visszatartani az igazságtalan háború megkezdésétől. A porosz német hadikészületek nyugodtan és erőiesen folynak. A német hadseregek nemcsak bátran vonulhatnak ki a harcmezőre. Bár a francia hadikészületek már régóta megkezdtek, ez részükről, hálá a hadsereg jeles szervezetének nemcsakára ki leend egyenlítő. — Lehet, hogy a francziák pillanatnyi előnyeiket ki fogják használni, ez azonban a háború végkifejletére nem leend döntő hatással. Németország bizhatik főhadvezéré és ennek tanácsosai vezetésében. Nem akarunk elbizakodni, de az elcsúszgadásra sincs okunk.

Páris, jul. 20. A „Constitutionnel“ és minden jelentékenyebb lap kiemeli, miszerint Franciaország nem hódítási vágyból viszi háborút, hanem Németország megszállása és a prágai béke V. pontjának érvényre emelése végett. — A porosz követéség formális biztosítást ad az iránt, hogy Oroszország semleges állást foglaland.

Berlin, jul. 20. A király tegnap az észak-német országgyűlés felirátát kegyesen fogadta, abban zálogat látja a feladat sikerülésének, mely felé a nemzet kitartással törekszik.

Páris, jul. 21. A „Journal Off.“ jelenti: Az északnémetországi szövetség és szövetségeseinek alattvalói Franciaországban maradhatnak, a meddig kifogástalanul viselik magukat. A franczia területre csak külön felhatalmazás folytán bocsáttatnak.

Az ellenséges kereskedelmi hajók, melyek jelenleg a franczia kikötőkben időznek, harmincnapi távozási határidőt és szabad menedéket kapnak, franczia árukkal terhelt ellenséges hajók ellenben: a franczia kikötőkben szabadon kirakodhatnak.

Páris, jul. 21. A „Journal Off.“ megcáfolja a porosz lapokat, melyek Ollivier-t arról vádolják, hogy ámtotta a kamarát, és azt mondja: ez által Németországot, mely iránt csak rokonszenvet érzünk, bele akarják vonni a porosz vitába, és Európa véleményét Franciaország ellen akarják fordítani.

Brüssel, jul. 20. Vliesingen előtt, a Schelde torkolatánál legközelebb egy angol figyelő hajórajt várnak. Egy amerikai hajóraj Farragut tengernagy parancsnoksága alatt már ott van.

Hága, jul. 20. Wieldand mellett egy franczia hadihajó törtést szenvedett.

Konstantinápoly, jul. 20. A redifek mind behívtak. A hadsereg 450,000 emberre fog emeltetni. A hajóhad felett Hobbart pasa fog parancsnokolni. A Dardanellák armstrong-ágyukkal látatnak el. A hadügyminisiteriumban nagy tevékenység uralkodik.

Az angol sajtó a háborúról.

Anglia népe és sajtója napról napra ellenségesebbé válik Napoleon irányában, s ezen ellenséges érzelmek oly általános és mély, hogy még a két nagy párt parlamenti vezérei, Disraeli és Gladstone miniszter is késztetve érzétek magokat azt kifejezni. A legnagyobb s terjedtebb lapok, mint a „Times“, „Daily News“, „Globe“, „Spectator“ stb. fekezetlen szenvedélyességgel nyilatkoznak; utóbbi lap a legmérsékeltabb hangon is a legutóbbi cikkéből a következőt vesszük át.

„A franczia hadsereg meg a Rajna felé s Európa kénytelen tán évekig tartó nyomorban lenni, hogy egy ember biztosíthassa egyetlen gyermekének pályáját és állását. E háborúnak nincs oka, célja és méltósága semmi egyébben, mint Napoleon Bonaparte felelőmében, miszerint fiának trónralépését másként nem hozhatja tisztába.

Németországot e háborúra kényszeríteti Napoleon császár olyan sorát követve el a sértéseknek, melyre tán nincs is más példa a diplomáciában. . . . A nagy hatalmak közül: Austria — ki nem mozdulhat Németország ellen, midőn ez idegen támadás tárgya lett — semlegességet vall; Oroszország hallgat, tán ajánlatokat remél mindkét fétől. Anglia — ámbár, mint Gladstone ur szavaiból is észlelhető, kárhoztatja a franczia rohamot — ez idő szerint még határozottan visszatartja magát. (hód for the time determinedly aloof.) . . . Szakavatottak számítása szerint Európa forgalmi papírjainak értéke már is ezer millió forintnyival csökkent, már pedig a kölcsönök még ezután jönnek. . . . Mikép biztosítva legyen az elutasítás: a franczia nagykövete Benedetti olyan utasítást kapott, hogy hivata érte magát Ems sétaterén támadni meg a királyt követő elével. Ezen sértés majdnem előzménytelen meg a franczia diplomatia történetében is, mely pedig először volt szemtelen

ámbár mindig ügyes. A király büszke méltósággal utasítja el a sértőt s Napoleon megnyerte a mit kívánt. A német lelket fel van végre rázva. A szándokos sértésre felkel németország, készen a kikértilhetetlen harczra, s az a hidegvérű, cynikus Berlin, melynek nincs hite senkiben — ide érve a Hohenzollern hercegeket és az isteni gondviselést is — alig értesült a sértésről, talpon állott azonnal, s követel a háborút viharosan. . . . Nem igen hiszszük, hogy egy ember érdekében ilyen támadás történt volna valaha az emberiség ellen. . . . Napoleon, — kihiadás nélkül vagy legalább is elégtételt nyerve már azért, mint kihívásnak vett, — Európát egy olyan háború veszedelmébe és nyomorúságába zudítja, mely nem lehet más, mint iszonyatos, s lehet általános is. . . . Hogy fiának több kilitást szerezhesen trónusa örököséhez: a franczia császár kockára tette nemcsak dynastiáját, hanem azon népet is, mely őt fejévé választá, s amely — 18 évi meghunyászkodás, egy milliónyi emberélet, 5 milliárd frankra rugó kizsáboltatása, s a szabadság iránti minden igéret megsejése után, — most vitetik halálra küzdeni egy hatalommal, melynek létesítésén a napoleoni politika is dolgozott. . . . Midőn Franciaország kél harczra, balgaság lenne, biztosnak jósolni leveretést, avagy csak visszaveretést is; de ha a multból feljogosítva lehet valaki bármikor is jóslatot vonni a jövődre: ugy most jogosult a jóslat, miszerint Németország nem lesz szétverve, s a Napoleonok tapasztalni fogják, hogy az ég türelmét kifárasztották.“

Az országgyűlésből.

A képviselőház jul. 21-iki ülése.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elők bejelenti Jankovich Gyula lemondását a képviselői állásról. Az illető választókörletben új választás fog elrendeltetni. Ezután bejelenti a törvényhatóságok felirátait.

Ciotta János interpellálja a kereskedelmi minisztert: tette-e lépéseket, hogy a külügyminiszter tevékenységét oda irányozza, hogy a 66-ban megállapított nemzetközi „declaratio“ a jelen háborúban is alkalmaztassék; ha nem, mily lépéseket szándékozik tenni, hogy a tengeri kereskedelmi hajózással szemben a háborút viselő felek oly eljárás kövessenek, mely által a magyar tengeri kereskedelem érdekei lehetőleg megővőssanak?

Kiadatik az illető miniszternek.

Tisza László benyújtja Gyéres városa kérvényét, melyben törvényes jogaiba való visszahelyezését kéri. — Előzetes tárgyalásra utasítatik a kérvény bizottságához, hogy Gyéres a tárgyalás alatti törv. javaslat 88. §-ába eshetőleg még felvéthetessék.

P. Szathmáry K. és Vidacs J., honvédek kérvényét nyújtják be. Placsi Tamás Jobbágy, közseg kérvényét a tjavaslat felrejtetele iránt.

Olgay Zsigmond interpellálja a közlekedési minisztert, a Pozsonymegyébe kebelezett Doborgör és Gutor községek mellett partszakadatok tárgyában, mely már oly mérvű, hogy igen könnyen a Dunahajózást is megakadályozhatná.

Görög István maga is sürgősen tartja a parterdítést a nevezett helyen, de a költségvetésbe az időre e czélra nincsen semmi fölveve. Megígéri, hogy igyekezni fog a kívánt összeget a budgetben megtalálni, ha valamely összeg nélkülözhetőség és meg van engedve átruházása. Ha azonban — mit nem remél, — ilyen összeget nem találna, póthitelre fogja felszólítani a házat. Megnyugtatóra mondhatja, hogy a miszakai megvizsgálást már megtette, és e munkát utólagos jóváhagyás reményében végre fogja hajtani.

Olgay J. megnyugszik e válaszban. — A ház tudomásul veszi.

A ház erre fölveszi a napirendet. Tárgyalás alatt van a 20-ik §.

Görffy Gyula megemlékezve Kerkápolyinak azon szavairól, miszerint nem várta volna, hogy nekik még a parlamentarismust is védeni kell, megvallja, hogy csakugyan hihetlen dolgok történek. Ő (azelő) sem hitte volna, hogy a 48-ki törvények alapján alakult kormány a népképviseletet a parlamentarismussal és így saját existenciájával összeférhetlennek nyilvánítsa. De ez csak azt constatálja, hogy míg ily eszmék uralkodnak a kormányban, míg a jelen férfiak ülnek a kormányon, addig Magyarországból a szabadságnak nemcsak gyakorlata, hanem tiszta fogalmi elismerése is száműzve lesz. (Helyeslés balról.) A jelen és a bukott kormányok közötti különbség e tekintetben csak abból áll, hogy azok nyílt ellenségei voltak a szabadságnak és azért nyomták el, a jelen kormány pedig tisztelője a szabadságnak, de fél tőle és azért nyomja el. Eredménye, a jutalom is majd ugyanaz lesz.

Miután a kormánypárt leginkább a jó közgazgatást hangsúlyozta a virilis szavazat indoklására, szóló Eötvösnek 44-ben mondott beszédéből és a „XIX. század uralkodó eszméi“ című művéből kimutatja, hogy a legtöbb adófizetők közül alakult bizottság meg a közgazgatásnak érdekkeivel is összeütközik, és hogy e nemcsak báró a multban hasonló nézetet volt. A cultusminiszter legutóbbi beszédében Tiszának azt vetette szemébe, hogy midőn műveiből idézett, elfelejtette az egész műre figyelemmel lenni, mert amit Tisza idézett nem az ő nézete, hanem egy általa felállított tévedés, melyet nyomban cáfol. Szólo szerint ez nem áll, és rögtön idéz egyes tételeket, melyek Eötvöst ugy tüntetik fel, mint ki a multban határozottan ellenezte volna a virilis szavazatot.

A cultusminiszter erőiesen tiltakozott az ellen, hogy multjában legyen valami, mit felejtani kellene. Nincs is; multja oly fényes, hogy valóban fáj látni, midőn saját kezével tépi le homlokáról a babért. (Helyeslés balról) pedig azt teszi, midőn megtagadja saját tanait. — Hogy mily jó elemekből fog állani az új bizottság, azt mondá a cultusminiszter, nézzük meg a listákat! Legyen szives megmondani a miniszter ur, hol vannak? A kormány elmulasztotta ezek előtérjesztését és igen helyesen, mert ezen törvényt csak behunytt szemmel lehet megszavazni. (Helyeslés balról.) Szólo egy barátja szíveségből megkapta Nagyvárad legtöbb adófizetőinek névsorát, s ebből kitetszik,

hogy míg az addigi városi képviselő testület minden osztályt érdeket az intelligentia javát, felkarolt magában, addig a virilis szavazatok közül az iparos osztály, melynek érdekéről beszél a jobb-olal, most teljesen kimarad és helyét pótolják üzérek, kik a közügyek iránt érdekeltséget nem tanusítottak. (Tóth Vilmos közbeszól: izraeliták és kereskedők!)

Hogy izraeliták-e azt szóló nem tudja, jobban tudhatja az államtitkár. Szólonak ez ellen nincs kifogása. Korizmis sok okot mondott, mi komolyan figyelembe nem vehető, de mondott egyet, mit nem lehet elhallgatni. Ugyanis, hogy az ellenzék már majdnem oda jutott, hogy ellenség. Szólo visszautasítja e vádat, mert ha valaha előkeznék azon idő, hogy mi ellenségek volnánk, akkor is csak a haza ellenségeinek volnánk ellenségei. (Helyesl.) El nem fogadja a 20-ik §-t mert nem akarja, hogy róluink is, mint az egykori Róma bukásának okául azt jegyezze fel a történelem, hogy a nemzet elveszett azért, mert midőn hosszú elnyomatás után visszanyerte szabadságát, már nem volt benne képesség arra, hogy megbecsülje, hogy megőrizze azt. (Eljenzés balról.) Pártolja Majthényi módosítványát.

Stoll Károly: Miután egy ellenzéki szómonak vádjaira válaszolt volna, kijelenti, hogy szükségesnek tartja a virilis szavazatokat, amiért el is fogadja a 20. §-t.

Halász Boldizsár és Szakácsi Dániel a virilis szavazatok ellen beszélnek.

Tancsics Mihály az általános szavazatjogot akarja minden census nélkül, s e szavazatjogot még a nőkre is ki akarja terjesztetni, ha ez a jelen körülmények között kivihető volna.

Szilády Áron nem fogadja el a virilis szavazatokat, még akkor sem, ha azt idővel a békebirák gyakorolnák, mert attól fél, hogy békebirák sohasem lesznek, ha a virilis szavazatokat elfogadjuk.

Kopp Gusztáv szól a virilis szavazatok ellen általában és különösen azok alkalmazása ellen a városokban.

Éder István: Jóllehet inkább akarná az általános népszavazást, a körülmények azonban nem tevéen lehetővé, elfogadja Majthényi indítványát.

Papp Lajos, Bobory Károly és Nyáry Pál, szintén Majthényi Dezső indítványa mellett szólnak.

Perczel Béla központi bizottsági előadó az ellenérvek cáfolása után újból ajánlja a szakasz elfogadását, és kijelenti, hogy Pulszky Ferenc módosítványát elfogadja.

Tóth Vilmos államtitkár a kormány nevében kijelentve, miszerint Pulszky módosítványát elfogadja, tiltakozik azon gyanúsítás ellen, mint-ha a kormány csak a háború pressiója miatt kívánja a törvényjavaslatot keresztül hajtani, mert inkább eltűri a törvény hiányát, (felkiáltás balról: hisz Pulszky mondta) mint a kormány bukását, tiltakozik pedig főképp azért, mert köztudomás dolog, hogy e javaslat akkor lett beterjesztve, midőn még a háborúról talán a szemközti álló felek sem tudtak semmit. Ha egyesek más nézetben voltak is, — mint a párt és külön szándékukról a háború hírek miatt mondták le, maga a párt sohasem volt ilyen helyzetben, miről előleges tanácskozások tesznek bizonyosságot. Mérésnek tartja az állítást, mintha a centralisált állam polgárai kevésbé tudnának lelkesülni a haza közjóvóltaért, mint az autonómiai jogokkal bőven felruházott országok lakói; példa erre éppen Franciaország, mely a legmérebb centralisatio mellett is a legnagyobb lelkesedést fejt ki hona dicsőségének öregítésében, de példa hazánk is, mely nem az Ulászló, nem az oligarchia uralma alatt volt legnagyobb, de Mátyás, Nagy Lajos alatt, mikor a központi kormányzat legszigorubb volt. (Helyeslés és eljenzés jobbon.) Ajánlja a szakaszt elfogadásra.

Elők jelenti, hogy 20 tag népszerű szavazást, 20 ennek holnapra való halasztását kéri. Ez elhatároztatik.

Mivel pedig a következő §-ok a 20-kal való összefüggése miatt a tárgyalás nem folytatható, az ülés 10 percczel 1 óra előtt véget ér.

A „Dreyse“ és „Chassepot“.

Hajdan az izmok ereje, később a ravasság, azután az építézet döntötte, ma (a vezéri talentumon kívül, mely minden időben nélkülözhetetlen volt), a gyáripár dönti el a csatát. Elfogulatlan emberek véleménye szerint, a chlumi fiút csak idea, de a hátultöltő fegyver, az tény.

A fegyveret francia-porosz háborúban két híres fegyver fog egymás ellenében állni: a Dreyse- és a Chassepot-puska. Lássuk e két fegyver esélyeit, a harci fegyverek szabályai szerint:

1. Lögyorság. A Chassepot-puskával, mely tulajdonképp nem egy, mint javított Dreysepuska, annak egyszerűbb szerkezeténél fogva perccenkint 10–12, míg a Dreysevel csak 6–7 lövést tehetni. Teheti természetesen igen gyakorlott lövész és töböt ez sem tehet; csapatban és midőn a veszély hatása a megtöltésnél szükséges nyugalmat és pontoságot meglehetősen illusorussá teszi, nem számíthatni töböt a Chassepota 8, a Dreyse 5 lövésnél. Azonban a franczia fegyvernek az a hátránya van a német mögött, az igen komplikált papírhüvelyű töltés miatt, hogy körülbelül 12 lövés után a csövet tisztogatni kell a benmaradt papírrészecskéktől; ez a Chassepot puska legnagyobb baja.

2. Lögrányulás. Minthogy a Chassepotpuskából lött golyó kezdetben 1328, a poroszé pedig csak 908 lábát halad másodperccenkint, tehát amannak löiránya simább és távolról találsi valószínűsége nagyobb. A franczia katonának tehát roppant előnye, hogy függetlenebb a távolság pontos ismeretétől, mint a porosz.

3. Löbízottság. E tekintetben a porosz előnyben van a franczia felett, mert a löv felmérője 300 lépésnyire a Chassepotnál 13.6, a Dreysenél pedig csak 7.2“. A Chassepot azonfelül nagyobb rug, mint a Dreyse, mert több löpor kell bele, — s ez azt a löbízottságnak. A porosz gyutpuska tehát közelről biztosabban eltalálja a célt.

4. Öblözet és sulyarányok. Öblözet tekintetében tetemes hátrányban van a porosz puska, mert öblözete (Kaliber) 7, míg a Chassepoté 5

vonal. Eanél fogva a franczia töltény könnyebb mint a porosz, s következképp amaz ugyanannyi erővel töböt töltényt hordhat magával, mint ez, s kevésbé van annak kitéve, hogy tölténye elfogy, mi igen nagy előny. Ha például szabályt megállapítjuk, hogy egy katona 5 font súlyú töltényt huzcolhat magával, akkor a francziára 93, a poroszra pedig csak 70 töltény esik. — Továbbá a porosz puska hosszabb és sulyosabb, mint a franczia: t. i. szuronyostul 73 hüv. hosszú és 9 1/2 font, míg a Chassepot szuronyostul 70 hüv. hosszú és 8 font súlyú.

Azonban a Chassepot minden nagy előnye mellett is tekintetbe veendő, hogy új fegyver a franczia katona kezében, hogy némely most be rendelt katona még színét sem látta, hogy végre próbát (Mentán kivéve) még nem állott, és hogy a leggyorsabb tüzelésen és a terület hasznosításán alapuló mai harcmezői mód még nem ment át egy a francziák vérebe, mint a poroszokéba, kik gyakorlott lövők, s a helyzetet ügyesen fel tudják használni. E tekintetből a porosz seregek, mely 1866-ban is jó tapasztalatokat szerzett, előnye van, ha csak azt semmivé nem teszi az a körülmény, hogy akkor osztrák régi fegyverekkel álltak szemközt. . . .

Gróf Forgách Antal interpellatioja

a képviselőház július 20-ki ülésében.

Vaspályáink magas teherszállítási árszabásai már évek óta heves nyilatkozatok s keserő panaszokal idéztek elő, mind a hírlapokban, mind a kereskedelmi s iparkamarák részéről; hivatkoznak nevezetesen ezek Európa gazdaságilag elhaladott államainak vaspályáira, hol az igazság választmányok, a tapasztalatokon okulva, anélkül, hogy a kormány legcélszerűbb pressióit gyakorolt volna az ugynevezett tömeges járat (Massenger) mint: érczek, fa, kőszén s ilyenek árszabásait fokoztat egész a fillér-árszabásig (Pfennigtarif) leszállítják és ezen árszabás leszállítás által, bevételük nemcsak nem kisebb, sőt ellenkezőleg, a megelőnkült forgalom következtében tekintélyes emelkedést mutatnak.

Azonban mint ezen, — ugy az állami posták s távirdekál, az árszabás leszállítás által elér, — kedvező eredményre, s röviden szólva a gyakorlati életre s a tapasztalásra való minden hivatkozás, hazai vaspályáink igazgatóságainál minde ideig eredménytelenül hangzott el. — Gondatlan, könnyelmű kormányoktól nyert engedményeken nyugodva: kereskedelmünk, iparunk, gazdaságunk legjogosabb indítványai s felszólamlásai meg nem halgattatnak, s ahelyett, hogy, mint a kulturálmokban, ők lennének leghatalmasabb emeltyűi a nemzeti jólétnek, akadályozzák s állományok országunk nemzetgazdasági emelkedését azon rendkívüli elavult elvekre fektetett árszabásokkal, melyektől csak akkor szoktak eltérni, midőn a belföld rovására a külföldnek akarnak kedvezni.

Tudom, hogy utóbbi állításom kifakadásokat fog előidézni, de tudom azt is, hogy azok ellen megvéd a számok logicája. A os. kir. osztr. államvaspálya a porosz szentat Refactió, Bonifacitión s isten tudja mi minden nevet nem viselő kedvezmények után fél áron, 50 százalékkal olcsóbban, szállítja a belföldi teher árszabásánál és ezáltal lehetővé teszi annak szállítását egész Debreczenig, Temesvárig, Aradig, míg a hazai bányavállalatok számára oly árszabást tart fenn, mely csaknem lehetlenné teszi a töböt mint száz mértföldről ideszállított porosz szénul való versenyt.

Ezen, a belföldet sújtó tény ellen az osztrák államvaspálya védelméül csak azt képes felhozni, hogy ha a porosz közszén-szállítványok részére a lehető legolcsóbb árszabást nem alkalmazza, teljesen elesik ezen szállítás bevételeitől. Mit kell azonban gondolnunk az osztrák állam vaspálya kezeléséről, ha látjuk azon különféle árszabásokat, melyeket egy és ugyanazon czikk, a közszén szállításánál alkalmaz az osz. tartományokban s a magyar korona országában.

Teljesen megrakott kocsikban szállított közszénél alkalmazott árszabályai következők: Prágától Olmützig 33 mértföld 21 1/10 kr. = 63/100 kr., mázsánként és mértföldenkint, el lenben:

Salgó-Tarjától Félegyházáig 32 1/10 mértföld 33 1/10 kr. = 1 03/100 kr. mázsánként és mértföldenkint.

Aussigtl Trübanig 36 mértföld 26 1/10 kr. = 73/100 kr. mázsánként és mértföldenkint, el lenben:

Salgó-Tarjától Kis-Telekig 36 1/10 mértföld 37 1/100 kr. = 1 09/100 kr. általában mázsánként és mértföldenkint.

Aussigtl Blanskóig 45 mértföld 30 kr. = 66/100 kr., mázsánként és mértföldenkint, — el lenben:

Salgó-Tarjától Debreczenig 45 mértföld 44 1/10 kr. = 99/1000 tr. mázsánként és mértföldenkint.

Aussigtl Olmützig 47 mértföld 30 kr. = 64/100 kr., mázsánként és mértföldenkint, — el lenben:

Salgó-Tarjától Marcheggig 47.5 mértföld 46 1/10 kr. = 975/1000 kr. általában mázsánként és mértföldenkint.

Aussigtl Brünnig 48 mértföld 30 1/10 kr. = 69/100 kr. mázsánként és mértföldenkint, el lenben:

Salgó-Tarjától Aradig 49 mértföld 47 1/10 kr. = 965/1000 kr., mázsánként és mértföldenkint. A köbánya-cseglédi vonalon egész kocsikkal való szállításnál meg rendkívüliebbek a körülmények; az osztr. államvasut ezen 9 mértföldre nem kevesebb, mint 12 kr., tehát mázsája mértföldjére 1.23 krt követel; továbbá kis távolságra még magasabb árszabást alkalmaz p. o. Kobányától Üllőre vámmászajától 6 kr. Kobányától Palotáj vámmászajától nem kevesebb, mint 5 kr. A tiszavideki vasut bár nem nyomja oly halastalan mértékben forgalmukat, mint az osztrák állam vasut, mind a mellett mégis 2 krajczártól 0.87 krt. számít.

Azonban kormányunknál, illetőleg az általa álló magyar királyi államvasutaknál sincs valódiilag méltányolva a nemzet-gazdaság csak nem

legjelentékenyebb tényezőjének az ország közszolgálatának hordozója, fontossága. A magyar kir. állami vasút, mely hivatva lenne jó példával járni elől, 16 mérföld hosszú vonalán mázsája s mértődjére 8 kr. árszabást tart fenn, s ezenkívül kőbányai állomásáról az osztrák állami vasút vasútvonalára való átszállításáért 15 kr. fizetést, pedig ezen távolság nem több 600 ülnél.

Biztosan állíthatom, hogy régóta intéztetnek a legsürgősebb kérelmek és panaszok magához kormányunkhoz a végett, hogy vasútvonalainál alagút nyomasztó viszonyokra terjeszse ki figyelmét, azonban mindeddig a legkisebb eredmény nélkül.

Kérdem azért a közlekedési miniszter uró Excellenciájától:

1) Szándékozik-e kereskedelmünk, iparunk, s nemzetgazdaságunk jólété érdekében sorban előbb a magyar kir. állami vasút vonalain a közszolgálat árszabását 4¹⁰ kr-ra mérsékelni mértődjére s mázsájáért, s ezen árszabást minél előbb életbe léptetni?

2) Szándékozik-e a kéznél levő minden eszközrel oda hatni, hogy úgy az osztr. állami vasút délkeleti vonalain, mint a hazában levő minden többi vasútvonalon is a lehető legrövidebb idő alatt a közszolgálatra olyan leszállított árszabás jöjjön használatba, mint a magyar kir. állami vasútvonalon?

Körrendelete

a m. kir. honvédelmi miniszteriumnak a m. kir. honvédkerületi parancsnokságokhoz, s ezek útján a honvédszászlóalj parancsnokságaihoz.

(Vége.)

8-or. A honvédségből értekezleti úton történő elbocsátásokról, ezen honvédelmi miniszterium, s illetőleg a Kolozsvárott székelő királyi biztosság által, a honvédkerületi parancsnokságok útján, az illető honvédszászlóalj parancsnokságai eszentul is avégett fognak értesíteni: hogy az elbocsátás eszközése után, azon esetre, ha az elbocsátott honvéd mára harmadik vagy magasabb korosztályban áll, egyúttal annak a honvédség nyilvántartásába való áthelyezését is teljesítsék.

Önként értendő, hogy ha az elbocsátott vagy felmentett egyének még csak az első vagy második korosztályba tartoznak, azoknak külön nyilvántartása nem szükséges; mert ezek még a legközelebbi ujonczosítások, hadkötelezettségük teljesítésére, és így előbbi felmentési vagy elbocsátási cümük igazolására, különben is újabban felhivatnak.

9-szer. Miután az állítási lajstrom, csak a jövő évi rendes ujonczosítástól kezdve, fog a honvédség számára járulandó 3 ik példányban is készítettetni: a multa névze egyúttal odautasítom a törvényhatóságokat, hogy folyó évi aug. 31-keig, sorozó járásokonként elkülönítve, az állítási lajstromok hiteles kivonatait tegyék át az illető honvédszászlóalj parancsnokságaihoz, mindazon hadkötelesekre nézve, akik, ha sorszáruk szerint már a honvédségbe estek volna, 1869 ik évben ugyan a harmadik vagy magasabb, s folyó 1870-ik évben a harmadik korosztályban állván, felszólamlás és felelőzései útján, a védkötelezettség alól ideiglenesen felmentettek.

Ha valamelyik sorozó járásnak egyik része egyik, s más része ismét másik honvédszászlóalj területéhez tartoznék: ezen állítási lajstromkivonatokat, az ugyanazon zászlóalj területébe eső községekre nézve, elkülönítve fogják a törvényhatóságok szerkeszteni, úgy, hogy mindegyik honvédszászlóalj parancsnokság csak a maga körébe tartozó községekből egyének lajstromát kapja meg.

10-or. Azon esetre, ha valamely törvényhatóság az állítási lajstromok kivonatait vagy épen nem, vagy használhatatlan alakban küldené meg a honvédpáncsnokságnak: erről hozzám, a kitűzött határidő elteltevel, további intézkedés céljából, azonnal jelentés teendő, s a hibás lajstromkivonat is felterjesztendő.

11-or. A fennebbi 7., 8. és 9-ik pontok alatt elősorolt adatokból állítják össze a honvédszászlóalj-parancsnokságok a honvédség nyilvántartásába áthelyezett egyénekéről vezetendő lajstromokat, és pedig az A. alatt idezárt minta szerint.

12-or. Alapvető gyanánt e részben az tüzetik ki: hogy a póttartalék, vagy honvédség nyilvántartásába áthelyezett védkötelesek azon évfolyam-ba iktatandók, amelybe születési évöknek fogva tartoznak; s az első évfolyamnak azon védkötelezettséget kell magában foglalnia, akik azon egy évben töltik be életkoruk 22-ik évét, vagyis jelenleg az 1848 ik évben születettek.

Ehhez képest azok, akik a mult 1869-ik évben ideiglen a harmadik korosztályban mentettek fel, vagyis akik 1847-ik évben születtek, folyó évi januárius 1-től, a második évfolyamba, — továbbá, akik ugyanakkor negyedik korosztályban mentettek fel, vagyis 1846-ik évben születtek, a harmadik évfolyamba, — s végre, akik az ötödik korosztályban voltak felmentve, vagyis 1845-ik évben születtek, a negyedik évfolyamba jegyzendők be.

13-or. Azok részére, akik a honvédség nyilvántartásába áttétettek, a honvédszászlóalj-parancsnokságok, a B. alatti minta szerint, bizonyítványt adnak ki.

14-or. A honvédszászlóalj-parancsnokságnak tisztében álland, hogy a honvédség nyilvántartásában álló egyénekre nézve épen úgy járjon el, a mikint a védőörvény fogantatására vonatkozó utasítás 167-ik szakaszának 4 ik és 5-ik pontjai, a póttartaléki nyilvántartásba áthelyezett egyének irányában, a hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak teendőit szabják meg.

15-ör. Ez eljárás évenként november havában teljesítendő.

16-or. A honvédszászlóalj parancsnokságai, minden év december havával végeével, a honvédség nyilvántartásában előjegyzett egyénekéről, az C. alatti minta szerint, kimutatásokat szerkeszteni, és ezeket a honvédkerületi parancsnokságokhoz, a következő januárius hava 20-kaig felküldeni kötelesek.

17-or. A honvédkerületi parancsnokság, a zászlóaljankinti kimutatások alapján, és mindegyik zászlóaljat egy-egy külön tételbe foglalva,

az egész honvédkerületre nézve egy főkimutatást állít össze, melyet évenként januárius 31-éig, a m. kir. honvédfőparancsnokság útján ezen honvédelmi miniszteriumhoz terjeszt fel.

Ezen főkimutatást előbbben 1871. évi január 31-ére várom el.

Kelt Budán, július 3-ik napján 1870.

A miniszterium vezetésével megbízott m. k. miniszterelnök meghagyásával:

Csengery Imre s. k.,
miniszteri tanácsos.

Legújabb

Bécs, jul. 21. Ő felsége Schönbrunnba tette át lakását, s ugyanezt ajánlá Beustnak is. — A német fejedelmeknek Koblenzbe leendő összejövele tervezetik. — A bajor csapatok roppant lelkesedéssel vonultak ki Münchenből. — A délnémet hadsereg balszárnyát állítólag a württembergiek, a centrumot a badeniei fogják képezni, a poroszok Pfalzot szállják meg. — Az orosz csár Gortschakoff herczeggel jövő hétre Varsóba váratik. Skiernewice Kalischában nagy tábor alakítatik.

Bécs, jul. 21. Baseli hírek jelentik a francziák előnyomulását Dél-Németország ellen a végett, hogy a délnémet államok hadikészületei meghiusittassanak.

Bécs, jul. 21. Oroszország hadikészületei hivatalosan dementiroztatnak. — A concordatum bizonyosan meg fog szűntetni. — A keleti és északi tengeren a tengeri-kereskedelem neutralisáltatni fog.

Bécs, jul. 21. A „N. fr. Presse“ értesülése szerint, Napoleon császár megérkezett már a franczia hadsereg főhadiszállására Nancyba.

Bodenbach, jul. 21. Ma reggel óta 40,000 zász, 40,000 poroszszal egyesülve Siléziából Mannheim és a rajnai Pfalz felé vonul.

München, jul. 21. A bajor sereg tegnap indult el Augsburgból; élelmiszerekkel a legjobban el van látva. Harmincezer badeni áll Strassbourgnál, homlokkal Kehl felé. A hidak Kehl és Strassbourg közt, valamint délfelé is mind lebomboltattak.

Karlsruhe, jul. 21. A francziák az egész badeni határvonalon előre nyomulnak; a fősapást úgy látszik Mannheim ellen akarják intézni, hol tekintélyes porosz csapatösszegek vannak összehúzóitva.

Basel, jul. 21. Tegnapig mintegy 200,000 franczia vonult fel a Hünningen-Metz-vonalra.

Basel, jul. 21. Badenbe mindig erősebb porosz csapatösszegek érkeznek; a bajor hadjuttaléknak egyes csapatrészei szintén megérkeztek oda.

Basel, jul. 21. Holnapra tíz franczia hadosztálynak betörése Dél-Németországba váratik. — Badenben legfeljebb 40,000 — 50,000 ember van összpontosítva.

München, jul. 21. A porosz király köszönetet mondott a bajor királynak, hogy hű maradt a szövetséghez. Erre a bajor király a következő távirattal felelt: Önnek távirata a legörömteltebb viszhangra talált keblemben. Csapataim lelkesedéssel fognak hírneves fegyvertársaikkal mellett a német jog és a német becsületért harcolni. Bár a harc Német- és Bajorország javára végződnék!

Páris, jul. 21. A poroszok, kikeleinte Luxemburg és a rajnai Pfalz között látszóttak központosulni, úgy látszik, most a coblenzi és mainzi várak felé vonulnak vissza.

Páris, jul. 21. A Washingtonba közelebből kinevezett franczia követ, Prévost-Paradol meghalt.

München, jul. 21. A képviselőkamara abbanhagyja a rendes katonai budget feletti viták folytatását.

Berlin, jul. 21. A birodalmi gyűlés elfogadta a kölcsönre, valamint a birod. gyűlésnek decz. 31-ig elhalasztására vonatkozó törvényeket. Bismarck egy elnöki üzenetet olvasott fel, mely tudatja a birod. gyűlés bezárását, és a király nevében köszönetet mond azon gyorsaságért és őszinteségért, melylyel a nemzeti szükségletek megszavaztatnak.

Bécs, jul. 21. Eötvös báró tegnap ide érkezett.

Karlsruhe, jul. 20. Badeni csapatok számszerint 30,000, állást foglaltak Kehl mellett, homlokkal Strassbourg felé. A kehl hidakat fölszedték. A badeniei balszárnyához a württembergi hadsereg csatlakozik, jobbról porosz csapatok foglaltak állást.

Páris, jul. 21. Az orosz nagykövét Grammont külügyminiszternek sajná-

latát fejezte ki a felett, hogy Franciaország a poroszok által kínált elégtétellel nem volt megelégedve.

Ujdonságok.

— A ma tartandó közgyűlésre felhívjuk a képviselő urak figyelmét, azon reményben, hogy szívükre véve a városi ügyeknek úgyis nagyon rossz állapotát, meg fognak jelenni azon már egyszerű határozatképes (!) számmal. — Valóban nagyon jellemző, hogy ennyire kell verbuválni a t. képviselő urakat oda, hol megjelenni elmulasztatlan kötelességük volna, ha ugyan továbbra is megakarnak maradni azon helyen, hogy a közönség bizalma emelte őket.

* Interpelláció az aradi pénzügyigazgatósághoz. A specialitások, vagy mint magyarul elneveztek: különlegességek cím alatt Bécsben, s Pesten árult külföldi szivarok ország-szerzte különös kedveltségnek örvendnek. Ezek árulása Pesten kívül hazánk több nagyobb városában, így Kassán, Nyiregyházán, újabban Temesvárott is meg van engedve; nálunk azonban nem tudjuk, mi okból, dacára annak, hogy Spitzer főtitkárság már ismételve folyamodott, sehogyssem akarják engedélyezni ezen szivarok árulását, s ha valaki a jelenleg valóban élvezhetetlen s gyalázatos rossz trafik-szivarok helyett ilyent akar szívní, kénytelen azt Pestről vagy Bécsből hoztatni meg, mi igen költséges és sok ügygyel bajjal jár. Több oldalról hozzánk intézett felszólítás folytán, ezen-nel interpelláljuk az aradi tisztelt pénzügyigazgatóságot, legyen szives az e szivarokat illető engedélyezés érdekében urélyesen közbenjárni, vagy pedig tudatni a közönséggel, mi az oka ezen engedély megtagadásának és főleg azon következtetlenségnek, hogy e szivarokat Nyiregyházán, Temesvárott stb. szabadon árulhatják, és Aradon nem. — Azt hisszük, mi csakugy adófizető, teherviselő polgárai vagyunk az államnak, mint bármely más város lakosai s így nekünk is jogunk van követelni, hogy ugyanazon előnyökben, mint más városok, mi is részesíttessünk, különben remélhetni hisszük, hogy e felszólamlásunk folytán, — melyben a helybeli dohányzó közönség nagy részének ohaját fejezzük ki — sietni fog a közönség ohaját különben is eddig méltányolni szokott aradi pénzügyigazgatóság az ezen szivarok árulására szükséges engedélyt kieszközölni.

* Gyoronkon holnap, jótékony célú táncmulatság fog rendeztetni. Az erdélyi vasút igazgatóságánál kieszközöltetett, hogy a vasárnap, az oda és visszajövetre váltandó jegyek, másnap azaz hétfő délig legyenek érvényesek. Valószínűleg városunkból sokan fognak e mulatságban részt venni.

* Oderbergből írják: E hó 19-én d. u. 3 órakor, a felső-sileziai vasút egyik vegyes-vonata Oborny és Schebit állomások közt kisiklott a sínekből, midőn is 4 ember halálos, 22 pedig részint veszélyes, részint könnyebb sérüléseket szenvedett. Legelőször a mozdony és a tender siklott ki, s ez vonta maga után az egész vonatot. Mintegy 20 személyesszállító kocsi, a rá torlódt teherkocsik sulya alatt, összezuhatott.

p. Színház. Beödy Gábor újonnan szerződtetett tag tegnapelőtt Dumas „Neslei torony“ című drámájában, mint Buridan kapitányt mutatta be magát. Az első benyomás kedvező volt, a közönség több ízben zajosan megtapsolta, és majd minden felvonás után ki is hitta. Játékába erőteljes vonásokat tud adni, szavaiása egészben jól ártérett, bár néhol az erősebb pathos felesleges volt. Meg akarjuk azonban várni, míg többször lépdel fel, hogy határozottabb ítéletet mondjunk felette. — Az előadás egészben jól ment. Ardayné és Körösi kell különösen megemlítenünk a többi szereplő közül. Karik és rövid szerepét, mint látszott, buzgóssággal vitte; meghalál-jelenete jól esett ki. Közönség csekély számmal volt; bár ily előadás, mely a műigényeket, amennyiben ezek arányban állnak ahhoz, amit színpadunktól méltányosan várni lehet, — teljesen kielégíthető, s különben is élvezetes estét nyújtott, valóban több közönséget érdemelt volna. Hiszünk egyébiránt, hogy e darab egy újabb előadásán több néző lesz, vagy azt kellene tartanunk, hogy a magvasabb színművek iránt már nincs is érzék közönségünknek.

— Chicago és Illinoisi amerikai államok közlönyétől Bismarck táviratot kapott, hogy azon katonai részére, ki a legelső franczia zászlót elfoglalta, készek 200 tallér jutalmat adni.

* Rómából írják: A szinait ellenzék elutazása előtt egy nyilatkozatot nyújtott át a pápának, melyben az ellenzék álláspontját a csallhatatlansággal szemben fenntartja és kinyilatkoztatja, hogy a szavazáson meg nem jelenése azon oknak tulajdonítandó, mert az ellenzék nem akart a pápa érületével ellentétbe jönni (!) Az ellenzék reméli, hogy a csallhatatlansági dogma visszavonása egy későbbi időpontnak van fenntartva. (???)

* Ő felsége a király elrendelni méltóztatott, hogy jövőre a katonai intézetekben és katonai collegiumokban a nem tisztán katonai szakokra is csak nyugalmazott tisztetek, nempedig polgári tanárok alkalmazandók.

* Véres harc. A porosz-francia háborúnak már Budán is áldozatul esett egy bajor asszony: az — orra. Egy porosz munkás, kinek bajor felesége van, mind e ideig békésen élt nejével Budán, a legutóbbi háború kitörése azonban a poroszellenes asszonyt oly szenvedélyes nyilatkozatra ragadta, melyet a férj el nem tűrhett. A leghevesebb polemikának vége az lett, hogy a bajor asszony betört orral, jajgatva szidá férjét, a legkegyetlenebb porozst minden porozs közt. Hogy fegyverszünet vagy teljes béke állott-e helyre a harcziás felek közt, arról hallgat a krónika.

* Mehala községe, mely Temesvár tőszomszédságában fekszik, s melynek közel 5000 lakosa és 8159 hold földje van, f. hó 17-én tartott községyi gyűlésében elhatározta Temesvár városba kebelezése iránt — mint külváros — folyamodni.

* A m. k. pénzügyminiszteriumnak 1870. év július 5-én 25398. sz. a. kelt rendelete és

az orsz. pénzügyi igazgatóság 1870. év július 11. 12870—VI. számú kibocsátánya folytán a „Magyar kölcsönös biztosító bank“ közhasznú és nyeresékesre nem törekvő célja miatt a közkereseti-üzérkedő-társaságok közé nem számíthatónak nyilváníttatott, minek következtében egyszersmind ezen intézetnek iratai s beadványai közhatóságok és hivatalokhoz, ugyazintén minden ügyletére vonatkozó könyvei, kibocsátványai és hirdetményei bélyegmenteseknek lettek nyilvánítva.

* A honvédelmi miniszterium a horvát-szlavon-dalmát orsz. kormányhoz átiratot intézett, melyben tudtul adván, hogy a horvát-szlavon osztrák a honvédelmi miniszterium kebelében, az 1868. 30. t. cz. 46. §-a értelmében szervezte van értesíti, hogy ezután a honvédelmi szakba vágó összes ügyeket, melyeket eddig az orsz. kormány kezelt, a honvédelmi miniszterium fog kezelni. Kivételt egyedül az 1870 diki ujonczoszás képez, melyet még a horvát orsz. kormány valósít.

* Kinevezések. Ő felsége a vallás és közoktatási m. miniszter előterjesztésére az eperjesi gör. kath. székes káptalanánál megüresedett két tiszteletbeli kanonokságra Rojkovics István somai plébános, kerületi alesperest és szentszéki ülnököt, és Danielovits Mihály sumjáci plébános, kerületi alesperest és szentszéki ülnököt nevezte ki. A m. kir. igazságügyminiszter az 1870 XVI. t. cz. 3. §-ában foglalt meghatalmazás erejéjél fogva: Ferenczy Ferencz, Nagy Samu, Herczegh Sándor, Burián Imre, Bogdán László, Tóth Elek, Agoraszto Miklós, Nagy Imre, Czorda Bódog, Ferenczy János, Hattyay István, Bernolák Károly, Hajdu Lajos, Dessewffy János, Lázár Mihály és Balázsovics Zsigmond p. sti kir. táblai rendes bírákat, eddigi állásuk fenntartása mellett, a kir. curia legf. ítélőszéki osztályához szavazattal bíró időleges kiegészítő bírákúl áthelyezte. A királyi igazságügyminiszter a kir. curia semmitőszéki osztályához segédhivatali főigazgatóvá Zsombory György volt királyi táblai bíró nevezte ki.

Szinkör. Szombat, jul. 23-án, 2-ik szinköri bérlet 4-ik számban adatik: „Angyal és daemon.“ Vigjáték 3 felv. írták: Courcy és Deperty.

Sorozat.

Arad sz. kir. város polgári törvényszékén folyó évi július 26. napján, s széksége esetében következő napokon délelőtti 1/10 órakor a törvényszéki teremben következő ügyek fognak nyilvánosan előadatni, u. m.:

Melchner Moricznek, Hammerschlag Joachim elleni 240 frt iránti pere.

Reiter Laurának, Schvarcz Albert és Hammer József elleni 150 frt iránti pere.

Bisztritzky Józsefnek, Herman József elleni 4750 frt iránti pere.

Hatos Istvánnak, Brélovits Katalin elleni 200 frt iránti pere.

Muszil Károlynak, Hoffbauer János elleni 439 frt iránti pere.

Tautner Ferencnek, Kresz Lipót és neje elleni 99 $\square$ 61 telekbirtoka iránti pere.

Dogaru Györgynek, Haderer Antal elleni 1180 frt iránti pere.

Billurla Jánosnak, Tones és Freyberger elleni 375 frt 98 kr iránti ujított pere.

Előadó Frits Róbert, törv. k. bíró.

Szekulics János, hely. főbíró, mint tszéki elnök.

Egy jó házról származó igen tisztességes özvegy nő ajánlkozik helyben vagy vidékre gazdasszonyként, vagy kulcsárnőnek, ki a háztartás összes teendői, hosszabb gyakorlatból alaposan ismeri. Több oldalról igen melegen nyilatkoztak ezen élte legszebb korában levő nő becsületessége, tisztasága s rendezettségéről s így bármely ház jól jár, mely e nőt szerény feltételei mellett szerződteti. Bővebben értesülhetni e lap kiadó hivatalában.

Az aradi polgári kör f. évi július 23-án az arena-kert helyiségében fényes, és sorsjátékkal összekött táncvigalmat tartand, és felkéri a felkérteket, hogy ezen, a kör gyarapodására célzó tánc-igalomban minél számosabban részt venni, és bármely csekély értékű kisorsolásra alkalmas tárgyakat a mondot nap déli 12 óráig ajánldozni és beküldeni sziveskedjenek.

Egy családi belépti jegy 1 frt, egy magán-jegy 50 kr, és egy sorsjegy 10 kr., — az eddig váltott jegyek továbbra is érvényesek.

Kedvezőtlen idő esetén a táncvigalom a reá következő szombaton fog megtartatni.

Együttműködő tétetik, hogy vasárnap jul. 24. kén d. e. 10 órakor a polgári kör rendkívüli közgyűlést tartand, melyen a tervezett alapszabályok végleges megvitatása áll fognak vétetni, miért is a t. tagok minél számosabban megjelenni felkértenek, — kijelentetik egyúttal, hogy a mennyiben ekkor sem jelenének meg a t. tagok kellő számban, az alapszabályok 16. §. pontja értelmében a jelenlevők fognak határozni.

Aradon, jul. 19. 1870.

Papp János,
elnök.

Közzadászat.

Az ideai termés.

B. C s a b a, jul. 19. Kíváncos volna immár az ideai termést minőségileg és mennyiségileg biztossan meghatározni; s más években július második felében ezt lehetett is, de most még mindig csak hozzávetőleg és jó reményben beszélhetünk. Az aratás annyira elkészt, hogy különösen buzára nézve legnagyobb részt csak e hó 18-án vette kezdetét. Általában a jelen gazdasági év a rendkívüliek közé tartozik vidékünkön. Öktóber

